

ДОКЛАД

относно: Планирана годишна комплексна проверка на условията в издадено комплексно разрешително КР № 117/2006г на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ” АД, гр. София

Екип експерти на РИОСВ-Пазарджик извършиха проверка на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ” АД по изпълнение на условия от КР 117/2006г.

Проверката е проведена в периода от 14.11. до 15.11.2018 г. и е съставен КП № 01 – 16/15.11.2018 г.

Цел на проверката: извършване на планов контрол съгласно график за провеждане на контролната дейност по изпълнение на условия от комплексно разрешително КР № 117/2006г., изменено с Решение № 117-Н0-И1-А0-ТГ1/2013г. и Заповед на Директора № РД-08-156/12.11.2018 г.

Обхвата на проверката: Изпълнение на условия в комплексно разрешително № 117/2006г. за инсталации попадащи в обхвата на:

- Инсталация, попадаща в обхвата на Приложение № 4 от ЗООС: Инсталация за производство на катодна мед и цинков сулфат, включваща следните дейности:

1. Производство на катодна мед, включващо следните процеси:

- излужване на некондиционни руди от насипището;
- концентриране на мед чрез разтвор на сярна киселина;
- сорбция на продуктивни разтвори, екстракция на богати медни разтвори;
- реекстракция на богатата органика;
- електролиза на меден разтвор.

2. Производство на цинков сулфат, включващо следните процеси:

- излужване на некондиционни руди от насипището;
- смилане на твърд отпадък и руди;
- пресяване на твърд отпадък и руди;
- разваряне на цинк със сярна киселина;

декантиране на цинк от продуктивни разтвори.

- Инсталации, непопадащи в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС:

1. Инсталация за производство на топлоенергия;
2. Насипище за окисни и некондиционни руди – рудник “Цар Асен”.

Извърши се проверка по документи и оглед на производствената площадка във връзка със следните условия:

- Условие № 2 - Инсталации, обхванати от комплексното разрешителното ,Условие № 3 – Обхват, Условие № 4 - Капацитет на инсталациите, Условие № 7. Уведомяване.
- Условие № 8 - Използване на ресурси;
- Условие № 9 - Емисии в атмосферата;
- Условие № 10 - Емисии на отпадъчни води;
- Условие № 11 - Управление на отпадъците;
- Условие № 12 - Шум;
- Условие № 13 - Опазване на почвата и подземните води от замърсяване;
- Условие № 14 - Предотвратяване и действия при аварии;
- Условие № 15 - Преходни и аномални режими на работа.
- Условие № 16 - Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях

Период на проверката – от декември 2017 г. до октомври 2018 г.

• Резултати и заключения:

От направената проверка се установи следното:

Инсталацията за производство на катодна мед се експлоатира от март 2018.

Инсталацията за производство на цинков сулфат е изведена от експлоатация спазвайки „План за временно прекратяване дейността на инсталацията за производство на цинков сулфат” от 2007 г. съгласно условие 16.

Инсталация за производство на топлоенергия (включена в Условие № 2. Инсталации,

обхванати от това разрешително) е демонтирана, за което компетентните органи не са уведомени съгласно изискванията на **условие 7**.

По Условие 3. Обхват.

На площадката са извършвани следните промени в работата на инсталациите – *Инсталация за производство на топлоенергия е демонтирана, монтиран е дизелов генератор с мощност 16 kW и с резервоар за дизелово гориво около 40 л., монтирана е термопомпа, за подгряване на разтвора, които влиза в инсталацията за екстракцията за екстракция.* Извършените промени не са разрешени с условията на КР, тъй като не е проведена процедура по преразглеждане и при необходимост актуализация на КР, съгласно чл. 124 от ЗООС. Извършените промени не са оценени с критериите за най-добри налични техники. С това операторът не е изпълнил **Условие 3.3**.

По Условие 4. Капацитет на инсталациите:

Експлоатира се единствено инсталацията за производство на катодна мед.

Производствения капацитет (t/24h и t/y) на инсталацията не превишава заложените норми.

Инсталацията за производство на топлоенергия е демонтирана, на нейно място се използва монтиран топлообменник

Инсталацията за производство на цинков сулфат е изведена от експлоатация.

Насипището за окисни и некондиционни руди – рудник Цар Асен се експлоатира.

По условие № 5. Система за управление на околна среда – Прилага се система за управление на околната среда, изискваща се с Условие 5 на комплексното разрешително. Регламентирани са реда, отговорностите, пълномощията и документирането на дейностите по внедряването, функционирането и поддържането на системата за управление на околната среда и лицата отговорни за изпълнението на условията на комплексното. Проведено е обучение на персонала във връзка с прилагане изискванията на КР.

По Условие № 7. Уведомяване – Извършвани са промени в работата на инсталациите по условие 2, за които компетентните органи не са уведомени с това операторът не е изпълнил **Условие 7.3**.

По условие № 8. Използване на ресурси – Разрешително за водоземане с № 31130046/12.09.2012г е изтекло. Операторът е започнал процедура по издаване на ново разрешително – входирано е Заявление в БД с вх. № РД-03-11/14.03.2018г.

В момента не се използват води за производствени нужди.

Измервателното устройство при помпената станция е свалено поради липса на разрешително.

Представени са записи на месечните количества консумирана електроенергия за периода, в който е произведена ел. мед и записи месечните количества на произведена катодна мед. Не са превишени заложените в КР норми.

За производствена дейност, като суровина е използван единствено набогатен разтвор от езерото за „богати разтвори“. Не са използвани медсъдържащи отпадъци, като суровина за производството на електролитна мед.

Операторът не е представил информация за употребеното количество некондиционна медна руда за производството на тон продукт, с което не е изпълнил **Условие 8.3.1.1**. В тази връзка неизпълнени са и **условия: 8.3.2.1, 8.3.2.2**.

Установи се използване на спомагателен материал, не упоменат в условията на КР. Във връзка това, операторът не е актуализирал оценката по чл. 9, ал. 1 от *Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси*.

При проверката на място на откритата част на площадката, се установи че фундамента/обваловката на съда за обогатен разтвор, разположен северозападно от инсталацията за екстракция и електролиза е затрупан със земни маси от прилежащия склон. По външната стена на съда се установиха следи от течове и кристализирало вещество със син цвят /медни соли/ от изтичане на обогатен разтвор от резервоара. Във връзка с това неизпълнени са следните условия от КР №: **8.3.4.9., 8.3.5.1**

По условие № 9. Емисии в атмосферата – На площадка са локализирани два точкови източника на отпадъчни газове - изходящ комин от воден скруббер и комин за изходящи газове

от парогенератора. Съоръженията не се експлоатират, поради което не е провеждан мониторинг. Прилага се инструкцията за периодична оценка на наличието на източници на неорганизираните емисии на площадката.

По условие № 10 – Емисии в отпадъчните води – Налични работни инструкции към условието. Поддържа се водооборот в инсталацията. Оборотният цикъл за производствените отпадъчни води включва и окисен отвал с водоем богати разтвори.

Направен е оглед на място, на езерото за „богати разтвори“ и по производствената площадка. Не се констатира заустване на отпадъчни води в р. луда Яна.

Операторът е предприел мерки за недопускане изтичане на води от езерото.

Битово-фекални отпадъчни води (формирани от административно-битовата сграда) се отвеждат в двукамерна септична яма. Септичната яма е в добро техническо състояние. Операторът прилага инструкцията за периодична проверка и почистване на септичната яма, както и за проверка на състоянието на канализационната мрежа.

По условие № 11 – Управление на отпадъците –

При огледа на площадката се установи:

1. На площадката не са констатирани отпадъци които не са класифицирани и не са включени в обхвата на КР.
2. Операторът събира, образуванията на площадката отпадъци и посочени в **Условие 11.1.** спазвайки изискванията нормативните изисквания – налични са табели с надписи за предназначението на площадките и в специализирани съдове за съхранение. Отпадъците се събират отделно по схемата представена в заявлението. Всички площадки за съхраняване на отпадъци са с непроницаемо покритие и са снабдени с табели с код на отпадъка

От проверката по документи се установи:

1. Предаването на отпадъци да оползотворяване/ обезвреждане става на база сключен договор, съгласно разпоредбите на ЗУО.
2. Не са представени “Транспортна карта” /идентификационни документи/ за предадени опасни отпадъци, което представлява неизпълнение на **Условие 11.4.3.**
3. Не е извършвана дейност по оползотворяване на отпадъци, обозначена с код R4 (рециклиране или възстановяване на метали или метални съединения) в Инсталация за преработка на медсъдържащи отпадъци по **Условие 11.5.2.**
4. Налични са и се прилагат всички, изискващи се работни инструкции с **условие 11.**
5. Въведени са и се водят редовно отчетни книги по отпадъците по Приложение № 1 и Приложение № 4 по реда на Наредба № 1/2014г., ДВ, бр.51/2014г.

По Условие № 12. Шум. Извършва се наблюдение на: Общата звукова мощност на площадката и нивата на звуково налягане в определени точки по оградата на площадката.

Представена е оценка на съответствие на установените нива на звуково налягане по границата на производствената площадка и в мястото на въздействие с разрешените такива, на база проведен мониторинг през 2018 г. Няма несъответствие със зададените норми.

По Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване – Осигурено е съхраняването на достатъчно количество подходящи сорбиращи материали за почистване в случай на разливи на определени места по производствената площадка. За 2018 г. операторът е провел собствен мониторинг за състоянието на почвите на територията на площадката съгласно показателите, посочени в **Таблица 13.10.3.** Представена е оценка на съответствието, която показва многократно превишение по показателите съгласно базовото състояние. Като причина за несъответствието операторът посочва, фоновото замърсяване на района.

Проведен е собствен мониторинг на подземните води през 2018г. по показателите и с честота посочени в **Таблица 13.9.1.** Представена е оценка на съответствието, която показва превишение на определени показатели през 3-то тримесечие, съгласно определените прагове. Като евентуална причина, операторът посочва, липсата на валежи, което е довело до концентриране на металите във водата.

При огледа на площадката се установи че фундамента/обваловката на съда за обогатен разтвор, разположен северозападно от инсталацията за екстракция и електролиза е затрупан със земни маси от прилежащия склон. По външната стена на съда се установиха следи от

течове и кристализирало вещество със син цвят /медни соли/ от изтичане на обогатен разтвор от резервоара. Във връзка с това неизпълнени са следните условия от КР: 13.4. и 13.8.

По Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии. – За периода ноември 2017 – ноември 2018 г няма възникнали аварийни ситуации на площадката, на която се намира инсталацията за производство на електролитна мед.

Операторът е представил документирана класификация по чл. 103, ал. 1 на ЗООС, извършена през 2016 г. При проверката се установи, че е извършена замяна на спомагателен материал. Във връзка с настъпилата промяна операторът не е актуализирал класификацията на предприятието по чл. 103, ал. 1 от ЗООС.

Във връзка с **Условие № 15. Преходни и аномални режими на работа** – Операторът не е вземал решение за прекратяване на дейността на инсталациите, посочени в Условие 2 на настоящото разрешително или на части от тях. За периода на проверката не е имало преходни режими на работа (пускане, спиране, внезапни спирания и други).

Във връзка с **Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях** – РИОСВ не е уведомен за намерението на дружеството да демонтира и прекрати експлоатацията на резервоара за сярна киселина, не е изготвен и представен в РИОСВ-Пазарджик План за временно прекратяване на дейностите на площадката или част от тях, поради което условия 16.1. и 16.3 от КР са неизпълнени.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Прилага се система за управление на околната среда, изискваща се с Условие 5 на комплексното разрешително.

Разрешително за водовземане е изтекло и операторът е стартирал нова процедура по издаване съгласно Закон за водите. В момента не се използват води за производствени нужди, тъй като не се извършва производствена дейност.

Операторът не е представил информация за употребеното количество суровини съгласно условията на КР. Извършена е промяна в употребата на спомагателен материал, за което компетентните органи не са уведомени.

Установи се несъответствие на съоръжение за съхранение на суровина с експлоатационните изисквания и условията на разрешителното.

Предприети са мерки за недопускане изтичане на води от „езерото за богати разтвори“ към коритото на р. Луда Яна.

Дейностите по управление на отпадъците са съгласно изискванията на условие 11. Констатира се липса на документи при предаване на опасни отпадъци за транспортиране.

Операторът провежда собственият мониторинг с честота съгласно изискванията на КР. Констатирано е превишение по показатели на почви и подземни води.

Операторът не е актуализирал класификацията на предприятието по чл. 103, ал. 1 от ЗООС предвид настъпила промяна в употребата на спомагателен материал.

Във връзка с намерението си за демонтиране на съоръжение за съхранение на сярна киселина, операторът не е изготвил и представил изискващите се документи по условие 16 от КР.

За констатираните по време на проверката значителни несъответствия с условията на КР на операторът са дадени 3 задължителни за изпълнение предписания и е съставен АУАН № 45/ 07.12.2018 г.

ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ:

- Във връзка с изпълнение на т. 1 и т. 2 от КП № 01 – 16/15.11.2018 г. операторът е представил информация в РИОСВ-Пазарджик с вх. № ПД-06-2022-7//19.12.2018г., с което предписанията са изпълнени.
- По изпълнение на предписание т. 3 от КП е извършена проверка на място и е съставен КП № 01-17/17.12.2018г. От проверката е установено, че предписанието е изпълнено.

УТВЪРДИЛ:

КОСТАДИН ГЕШЕВ
Директор на РИОСВ-

3